

دی‌دگاه

شماره: ۲۸۸	موضوع: تجربه موفق چین در آزادسازی و در سهایی برای ایران																		
تاریخ: ۱۳۹۱/۱۰/۱۷																			
تهیه و تنظیم: احمد تشکییری و افسانه شفیعی																			
توضیح اجمالی: چین طی دهه های گذشته مجموعه ای از برنامه های اقتصادی در چارچوب سیاست های رقابتی بواسطه بکارگیری خصوصی سازی، آزادسازی قیمت ها، آزادسازی تجاری و آزادسازی بازارهای مالی را به مرحله اجرا گذاشت (جدول ۱).																			
جدول (۱): تجربه اجرای سیاست های رقابتی در چین <table border="1"> <thead> <tr> <th>نحوه اجرا و پیامد</th> <th>چین</th> </tr> <tr> <th>نوع سیاست</th> <th>پیامد</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>خصوصی سازی</td> <td>تشویق بنگاه های خصوصی جدید برای رقابت با موسسات دولتی از طریق اعطای مجوز برای ایجاد بنگاه های اقتصادی کوچک و ایجاد تور ایمنی برای تاسیس بنگاه های جدید</td> </tr> <tr> <td>آزادسازی قیمت ها</td> <td>استفاده از نظام دو قیمتی و سپس حذف تدریجی آن</td> </tr> <tr> <td>آزادسازی تجاری</td> <td>گسترش هر چه بیشتر صادرات و کاهش تدریجی موانع وارداتی و تعرفه ای به انضمام تشویق صادرات</td> </tr> <tr> <td>آزادسازی بازارهای مالی</td> <td>تنظیم مقررات بانکی و آزادسازی تدریجی بازار مالی در کنار بازتنظیم ضوابط حاکم بر این بازارها</td> </tr> <tr> <td>افزایش رفاه اجتماعی</td> <td>اتخاذ برنامه های حمایت از اقشار کم درآمد از طریق سیستم های دوقیمتی، یارانه، ...</td> </tr> <tr> <td>بهبود کیفیت عوامل تولید</td> <td>سیاست گذاری و سرمایه گذاری در زمینه علوم و فناوری (توانمندسازی)</td> </tr> <tr> <td>تسهیل رقابت</td> <td>حمایت از بنگاه ها با تامین شرایط رقابتی در بازار</td> </tr> </tbody> </table>		نحوه اجرا و پیامد	چین	نوع سیاست	پیامد	خصوصی سازی	تشویق بنگاه های خصوصی جدید برای رقابت با موسسات دولتی از طریق اعطای مجوز برای ایجاد بنگاه های اقتصادی کوچک و ایجاد تور ایمنی برای تاسیس بنگاه های جدید	آزادسازی قیمت ها	استفاده از نظام دو قیمتی و سپس حذف تدریجی آن	آزادسازی تجاری	گسترش هر چه بیشتر صادرات و کاهش تدریجی موانع وارداتی و تعرفه ای به انضمام تشویق صادرات	آزادسازی بازارهای مالی	تنظیم مقررات بانکی و آزادسازی تدریجی بازار مالی در کنار بازتنظیم ضوابط حاکم بر این بازارها	افزایش رفاه اجتماعی	اتخاذ برنامه های حمایت از اقشار کم درآمد از طریق سیستم های دوقیمتی، یارانه، ...	بهبود کیفیت عوامل تولید	سیاست گذاری و سرمایه گذاری در زمینه علوم و فناوری (توانمندسازی)	تسهیل رقابت	حمایت از بنگاه ها با تامین شرایط رقابتی در بازار
نحوه اجرا و پیامد	چین																		
نوع سیاست	پیامد																		
خصوصی سازی	تشویق بنگاه های خصوصی جدید برای رقابت با موسسات دولتی از طریق اعطای مجوز برای ایجاد بنگاه های اقتصادی کوچک و ایجاد تور ایمنی برای تاسیس بنگاه های جدید																		
آزادسازی قیمت ها	استفاده از نظام دو قیمتی و سپس حذف تدریجی آن																		
آزادسازی تجاری	گسترش هر چه بیشتر صادرات و کاهش تدریجی موانع وارداتی و تعرفه ای به انضمام تشویق صادرات																		
آزادسازی بازارهای مالی	تنظیم مقررات بانکی و آزادسازی تدریجی بازار مالی در کنار بازتنظیم ضوابط حاکم بر این بازارها																		
افزایش رفاه اجتماعی	اتخاذ برنامه های حمایت از اقشار کم درآمد از طریق سیستم های دوقیمتی، یارانه، ...																		
بهبود کیفیت عوامل تولید	سیاست گذاری و سرمایه گذاری در زمینه علوم و فناوری (توانمندسازی)																		
تسهیل رقابت	حمایت از بنگاه ها با تامین شرایط رقابتی در بازار																		
نکات کلیدی: ۱- موفقیت چین در خصوصی سازی را می توان ناشی از گسترش سهم بخش خصوصی در بازار (نه از طریق واگذاری تصدی های دولتی) بلکه از طریق تشویق کسب و کارهای جدید بخش خصوصی و در عین حال رقابتی شدن فضای کسب و کار دانست. ۲- چین سال هاست که سیاست آزادسازی تجاری را دنبال می کند اما هرگز موانع وارداتی را به یکباره حذف نکرده است. بعلاوه از همان ابتدای آزادسازی، صنایع صادراتی این کشور برای گسترش سهم صادراتی خود در جهان به شدت مورد تشویق قرار گرفتند (نتیجه نهایی نیز مشاهده نرخ های بالای رشد اقتصادی و صادراتی در این کشور طی سه دهه اخیر است). ۳- در چین ابتدا از نظام دو قیمتی استفاده شد و طی آن سهمیه هایی مشخص شد که تحت تولید مازاد بر سهمیه، تولیدکننده مجاز بود میزان مازاد را در قیمت آزاد به فروش برساند. با اتخاذ این سیاست که به تدریج کنار گذاشته شد هرگز تورم های شدید تجربه نشد. ۴- در چین هرگز آزادسازی کامل بازارهای مالی صورت نگرفت ولی در عوض به بازسازی نهادهای مالی و تنظیم چارچوب های قانونی جدید و مناسب در خصوص آنها پرداخت. بطور کلی توجه به الزامات واگذاری (توانمندسازی بخش خصوصی، تامین فضای رقابتی، ...)، توجه به توسعه صنعتی و ... از مهمترین دلایل موفقیت چین در اجرای سیاست تعدیل اقتصادی بوده است. آنچه از موضوع مذکور برای اقتصاد ایران قابل ارایه است بکارگیری پیش نیازها و الزامات سیاست های رقابتی پیش از اجرای آزادسازی در بازارهای مختلف است.																			
تأیید رئیس گروه مشاوران:	تأیید رئیس موسسه:																		